

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ POVIJESTI

1. SKUPINA: Prapovijest i Stari vijek

ŠKOLSKA GODINA: 2014. / 2015.

Petak, 6. ožujka 2015.

10:00 – 11:00 sati

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
-----------	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI TESTA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____

2. _____

3. _____

(MJESTO I NADNEVAK)

NAPUTCI:

1. **Imate 60 minuta za rješavanje ispita.**
2. **Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.**
3. **Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova**
4. **Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk.g. 2014./2015.**
5. **Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati.**
6. **Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.**
7. **Želimo Vam mnogo uspjeha!**

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnog odgovora.

1. Rimljani su Etrušćane nazivali:

- A. Osci**
- B. Tusci**
- C. Falisci**
- D. Umbri**

1	
----------	--

2. Nakon Solonove reforme, konjanici u atenskoj vojsci su se nazivali:

- A. hipeji**
- B. teti**
- C. peltasti**
- D. zeugiti**

1	
----------	--

3. Brigu o rimskoj državnoj blagajni vodili su:

- A. konzuli**
- B. edili**
- C. kvestori**
- D. cenzori**

1	
----------	--

4. Konačni slom akadske države uzrokovala je provala:

- A. Mitanaca**
- B. Hurita**
- C. Gutejaca**
- D. Asiraca**

1	
----------	--

5. Na slici je prikazana glava božice:

1	
---	--

- A. lova
- B. mudrosti
- C. usjeva
- D. kućnog ognjišta

6. Pročitajte ulomak izvornog teksta i odgovorite na pitanje:

*Tjesnacem kad grunuše zbijene lađe,
Tu nikom se na pomoć ne nađe nitko
Kljunovima mjedenim sudariše se brodovi naši
I redove vesala slomismo jedan drugom
Tad kretanjem spretnim lađe helenske
Odasvud jurnuše na nas...*

O kojoj se bitci govori u tekstu?

- A. kod Cipra
- B. u Termopilskom klancu
- C. u Salaminskom tjesnacu
- D. kod Egospotama

1	
---	--

7. Kojoj je dinastiji pripadao faraon čija se grobnica nalazi na lokalitetu označenom strjelicom?

1	
---	--

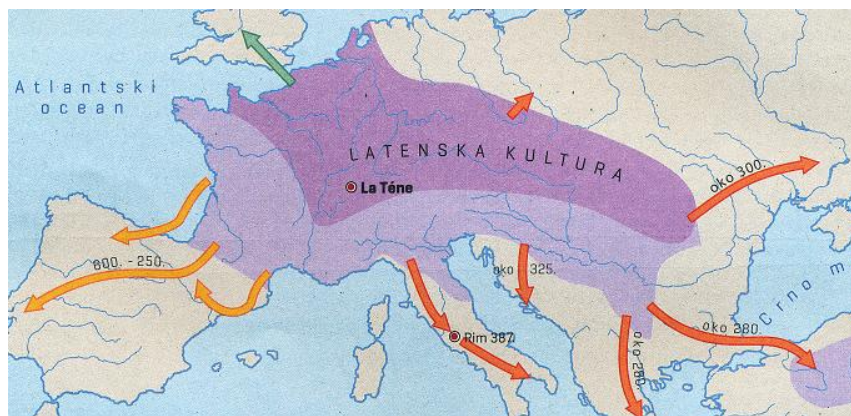
- A. XIX. dinastiji
- B. XVIII. dinastiji
- C. IV. dinastiji
- D. III. dinastiji

8. Tvorac izreke *Ne diraj moje krugove* ubijen je prigodom rimskog osvajanja:

- A. Mesane
- B. Sirakuze
- C. Tarenta
- D. Volsinija

1	
---	--

9. Nalazište prikazano na karti potječe iz:

1

- A. starijeg željeznog doba
- B. mlađeg bronzanog doba
- C. bakrenog doba
- D. mlađeg željeznog doba

II. U sljedećim zadacima povežite međusobno srodne pojmove upisivanjem slova na praznu crtu iza broja. Tri od ponuđenih pojmova nemaju svoj odgovarajući par i nigdje se ne povezuju.

10. Pridružite imenima grčkih božanstava imena istih rimskih božanstava:

1. _____ Ares	a) Saturn
2. _____ Pan	b) Faun
3. _____ Demetra	c) Minerva
	d) Mars
	e) Bakho
	f) Cerera

3

11. Pridružite vojskovođama bitke u kojima su sudjelovali:

1. _____ Lisandar	a) bitka kod Leuktre
2. _____ Pir	b) bitka kod Mila
3. _____ Epaminonda	c) bitka kod Egospotama
	d) bitka kod Isa
	e) bitka kod Herakleje
	f) bitka kod Ipsa

3

III. U sljedećim zadatcima dopunite rečenice tako da na praznu crtu upišete odgovarajuću riječ ili broj.

12. Između 300. i 280. pr. Kr. u Aleksandriji je na inicijativu vladara _____ izgrađen Muzej kao mjesto proučavanja svih znanosti.

1	
---	--

13. Početak indijske književnosti vezuje se uz pojavu tekstova pisanih na sanskrtu koji se nazivaju Vede, što u prijevodu znači _____.

1	
---	--

14. Držalo se da je ujedinjenje Atike i osnivanje atenske države zasluga mitskog junaka _____. (prikazan na fotografiji)

1	
---	--

15. Pročitajte ulomak izvornog teksta i odgovorite na pitanje:

Kad je Scipion vidio propast Kartage, prolio je suze. Okrenuo se, uhvatio svoju desnicu i kazao: To je, doduše, lijepo Polibije, ali ne znam što se to zbiva: bojim se i zabrinut sam neće li jednoć netko jednaku sudbinu skrojiti i našem rodnom gradu.

1	
---	--

Povjesničar Polibije u tekstu opisuje događaj iz _____ g. pr. Kr.

16. Arhont _____ je svojom reformom krajem VI. st. pr. Kr. u atensku sudsku praksu uveo uporabu predmeta prikazanih na slici.

1	
---	--

17. Pročitajte ulomak izvornog teksta i odgovorite na pitanje:

Potraži i pošalji sve rijetke pločice za koje doznaš, a nema ih u Asiriji.

1	
---	--

Asirski vladar _____ poslao je naputak navedenog sadržaja svojem poslaniku u Babilon s ciljem prikupljanja kulturno - književne baštine.

18. Prema modernom računanju vremena godine 5508. pr. Kr. započela je _____ era.

1	
---	--

19. Za poznavanje povijesti kineskih civilizacija vrlo je značajan izvor *Povijesni spisi* koji je u 130 svezaka tijekom 1. st. pr. Kr. sastavio povjesničar _____.

1	
---	--

20. Prvu zbirku zemljovida u Europi (atlas) objavio je oko 1570. godine flamanski geograf i matematičar _____.

1	
---	--

IV. U sljedećim zadatcima poredajte kronološki navedene činjenice, događaje, procese ili osobe, upisivanjem rednih brojeva od 1. do 4. na praznu crtu iza slova, tako da 1. označava najstariji, a 4. najmlađi (zadatci 21. – 23.) i zaokružite slovo ispred samo jednog točnog kronološkog slijeda (zadatci 24. i 25.)

21. Kronološki poredajte faraone prema razdoblju vladavine.

A. _____ Sezostris III.

B. _____ Tutmozis III.

C. _____ Mentuhotep II.

D. _____ Pepi II.

2	
---	--

22. Kronološki poredajte znanstvenike prema razdoblju u kojem su živjeli.

A. _____ Pitagora

B. _____ Demokrit

C. _____ Aristarh

D. _____ Heraklit

2	
---	--

23. Kronološki poredajte bitke.

A. _____ bitka kod Pidne

B. _____ bitka kod Metaura

C. _____ bitka kod Kinoskefala

D. _____ bitka kod Magnezije

2	
---	--

24. Koji je točan kronološki slijed razdoblja Peloponeskog rata?

a) Periklova smrt – Nikijin mir – Sicilska ekspedicija – Dekelejski rat

b) Periklova smrt – Nikijin mir – Dekelejski rat - Sicilska ekspedicija

c) Nikijin mir – Periklova smrt – Dekelejski rat – Sicilska ekspedicija

d) Nikijin mir – Periklova smrt – Sicilska ekspedicija – Dekelejski rat

1	
---	--

25. Koji je točan kronološki slijed vladavine rimskih kraljeva?

1	
---	--

- a) Romul – Servije Tulije – Tarkvinije Prisko – Tarkvinije Oholi
- b) Romul -- Tarkvinije Oholi – Servije Tulije – Tarkvinije Prisko
- c) Romul – Tarkvinije Prisko – Servije Tulije – Tarkvinije Oholi
- d) Romul -- Tarkvinije Prisko – Tarkvinije Oholi – Servije Tulije

V. U sljedećim zadacima proučite povijesne izvore i kratko odgovorite na postavljena pitanja.

26. *Na krajnjem rtu otoka stoji stijena, koju sa svih strana oplakuje more, a na njoj je podignut toranj, upravo čudesno sagrađen od bijelog mramora. O njemu kolaju brojne pripovijesti. Ime je dobio prema otoku na kojem stoji.*

A. O kojoj se građevini govori u tekstu?

1	
---	--

B. U blizini kojeg grada se nalazila ta građevina?

1	
---	--

C. Koje je godine umro utemeljitelj toga grada?

1	
---	--

27. *Brodovi Feničana sagrađeni su od odličnog drveta s libanonskih i amanskih gora, pa su vrlo jaki i dugački, bolje se odupiru valovima i mogu izdržati opasnija putovanja... Feničani su navikli i na otvoreno more, pa putuju i noću.*

A. Kako se zove drvo od kojeg su građeni fenički brodovi?

1	
---	--

1	
---	--

B. Kako se zvao fenički pomorac koji je u V. st. pr. Kr. plovio uz zapadne obale Afrike?

C. U službi kojeg vladara su, prema Herodotu, fenički pomorci oplovili Afriku?

1	
---	--

28. No, protiv svega je koristilo umješno odabrati novake, podučiti ih – da tako rekнем – zakonitostima oružja, ojačati ih svakodnevnim vježbanjem, poljskom ih obukom unaprijed upoznati sa svime što se može desiti u bojnom redu i u bitkama te strogo kažnjavati zabušante. Poznavanje bojne vještine, naime, pothranjuje borbenu odvažnost.

A. O obuci čije se vojske govori u tekstu?

1	
---	--

B. Kako se zvala osnovna postrojba te vojske?

1	
---	--

C. Što je bio glavni znak i simbol te postrojbe?

1	
---	--

VI. U sljedećim zadacima pažljivo promotrite karte i odgovorite na postavljena pitanja.

3	
---	--

29. A. Kako se zvalo mjesto kraj kojega se odigrala znamenita bitka 525. g. pr.

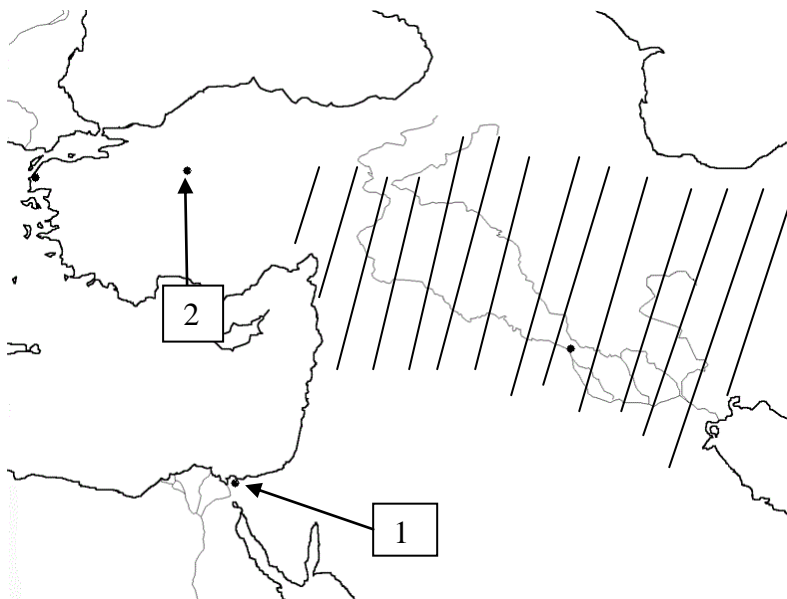
Kr. (označeno strjelicom broj 1)?

B. Kako se zvala frigijska prijestolnica koju je Aleksandar osvojio 333. g. pr. Kr.

(označeno strjelicom broj 2)?

C. Kojem je vojskovođi nakon ratova dijadoha pripalo područje označeno

kosim crtama?

**30. A. Kojem je bogu bilo posvećeno najpoznatije grčko proročište
(označeno strjelicom broj 1)?**

3	
---	--

**B. Koje se godine dogodila bitka u grčko-perzijskom ratu pred obalom Male Azije
(označeno strjelicom broj 2)?**

C. Kako se zvala prijestolnica makedonske države (označeno strjelicom broj 3)?

31. A. Kako se zvao grčki grad (označeno strjelicom broj 1) kojemu je Epir bio saveznik u ratu protiv Rimljana?

3	
---	--

B. Koje godine je označeni otok (strjelica broj 2) postao rimska provincija?

C. Kako se zvala država (označena okomitim crtama) čiji su napadi na Kartagu bili povod izbijanja III. punskog rata

